

MENADŽMENT URBANOM SREDINOM **ispitna pitanja**

Prvi deo:

1. PREDMET IZUČAVANJA MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 1.1. Predmet izučavanja menadžmenta urbanom sredinom
- 1.2. Grad kao rezultat ljudskog stvaralaštva – navedite i objasnite odabrane definicije grada
- 1.3. Nastanak grada – kraći istorijski osvrt
- 1.4. Razvoj grada – agrarni grad, industrijski grad, urbano društvo (postindustrijski grad)
- 1.5. Modeli grada (koncentrični model, teorija sektora, teorija kapsula, policentrični grad, itd)
- 1.6. Proces urbanizacije – Koji su najznačajniji procesi u prostoru? Kako se odvijao proces urbanizacije (tumačite I, II, III i IV fazu urbanizacije)
- 1.7. Navedite i objasnite odabrane definicije procesa urbanizacije
- 1.8. Važnije karakteristike procesa urbanizacije u Evropskoj Uniji
 - Unapređenje takmičarskog duha i stope zaposlenosti
 - Unapređenje privredne i društvene kohezije
 - Saobraćaj i transevropska mreža
 - Održiv razvoj i poboljšanje životnog standarda
- 1.9. Komponente urbanizacije - Demografska, funkcionalna i prostorno-fizička komponenta. Dajte i širu klasifikaciju komponenti (prirodne, privredne, društvene, tehnološke, ekološke, strukturalne i upravne)
- 1.10. Razvojne faze procesa urbanizacije – I Ruralna faza, II Industrijska faza
- 1.11. Razvojne faze procesa urbanizacije – III Regionalna faza, IV Faza totalne urbanizacije

2. TEORIJSKI OKVIR MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 2.1. Prostorna ekonomija
- 2.2. Menadžment urbanom sredinom i regionalni razvoj
- 2.3. Regionalna politika Evrope
- 2.4. Osnovna načela regionalne politike Evropske Unije (Supsidijarnost i decentralizacija, Partnerstvo, Programiranje, Koncentracija i adicija)

- 2.5. Regionalne celine u Evropskoj Uniji
- 2.6. Finansiranje regionalnog razvoja u Evropskoj Uniji (Strukturalna politika Evropske Unije, Strukturni fondovi, Kohezijska politika Evropske Unije)
- 2.7. Lokalne javne finansije (Stabilizacijska funkcija, Funkcija preraspodele, Alokacijska funkcija, Regulatorna funkcija) Prednosti i nedostaci fiskalne decentralizacije
- 2.8. Eksterni efekti i menadžment urbanom sredinom. (U odgovoru na pitanje se možete osloniti na Pigou-ov model i Cournot-ovu teoremu)
- 2.9. Ekonomija životne sredine i menadžment urbanom sredinom

3. JAVNO UPRAVLJANJE I LOKALNA SAMOUPRAVA

- 3.1. Javno upravljanje – objasnite koristeći neku od definicija. Objasnite razliku između javnog i privatnog sektora.
- 3.2. Koje su glavne odrednice novog javnog menadžmenta?
- 3.3. Lokalna samouprava i način njenog uređenja u pojedinim zemljama.
- 3.4. Navedite i objasnite osnove Evropske povelje o lokalnoj samoupravi
- 3.5. Lokalna samouprava u Srbiji – političke i ustavne osnove. Objasnite dva moguća načina obavljanja poslova u nadležnosti lokalne samouprave (metod enumeracije i metod opšte klauzule)
- 3.6. Lokalna samouprava u Srbiji
- 3.7. Lokalni ekonomski razvoj – kako se definiše?
- 3.8. Strategija lokalnog ekonomskog razvoja. Koje su determinante lokalnog ekonomskog razvoja od kojih se polazi u formulaciji strategije takvog razvoja?
- 3.9. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
 - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja u planiranju i izgradnji gradskog građevinskog zemljišta
- 3.10. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
 - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja u sferi unapređenja infrastrukture
- 3.11. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
 - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja sa aspekta njegovog finansiranja (Srbija)
- 3.12. Finansiranje lokalnog ekonomskog razvoja - mogućnosti koje stoje na raspolaganju lokalnim vlastima za finansiranje kapitalnih ulaganja – infrastrukturnih ulaganja

Drugi deo:

4. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE

4.1 Proces izrade plana naselja

4.2 Zakonska regulativa prostornog i urbanog planiranja – Navedite dokumente prostornog i urbanističkog plana. Govorite i o onim članovima zakona o planiranju i izgradnji koji se odnose na građevinsko zemljište

4.3 Urbanističko planiranje i ekonomski efekti takvog planiranja – Globalni ekonomski efekti, Stanovanje, Poslovni prostor, Urbanističko planiranje i urbana rekonstrukcija, Urbanističko planiranje i uvećana vrednost zemljišta

4.4 Karakteristike savremenog urbanog planiranja

5. UPRAVLJANJE GRAĐEVINSKIM ZEMLJIŠTEM

5.1 Zakonski osnov uređivanja gradskog građevinskog zemljišta u Republici Srbiji

5.2 Načela racionalnog korišćenja gradskog zemljišta

- Optimalno korišćenje pojedinih lokacija
- Optimalno korišćenje celokupnog fonda gradskog građevinskog zemljišta

5.3 Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta

- Ciljevi upravljanja građevinskim zemljištem
- Način pribavljanja građevinskog zemljišta
- Oblik vlasništva – determinanta procesa uređivanja, izgradnje i korišćenja gradskog zemljišta

5.4 Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta

- Uređivanje građevinskog zemljišta
- Upravljanje građevinskim zemljištem
- Renta kao osnov procesa uređivanja, izgradnje i korišćenja gradskog zemljišta

5.5. Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta

- Instrumenti zemljišne politike (naknada za uređivanje građevinskog zemljišta, Samodoprinos, Zakup građevinskog zemljišta, Prihod od imovine)

5.6. Do sada postignuti rezultati i dalja očekivanja u upravljanju građevinskim zemljištem

5.7. Promene koje se očekuju u vezi sa naknadama za uređivanje građevinskog zemljišta

5.8 Modaliteti finansiranja razvoja komunalne infrastrukture

6. INFRASTRUKTURA

- 6.1 Pojam infrastrukture i njena uloga u privrednom i regionalnom razvoju
- 6.2 Podela infrastrukture
- 6.3 Uloga infrastrukture u razvoju privrede
- 6.4 Značaj i uloga infrastrukture za prostorni razvoj
- 6.5 Karakteristike infrastrukture naselja
- 6.6 Finansiranje infrastrukture naselja

7. KOMUNALNA DELATNOST

- 7.1 Komunalna delatnost u Republici Srbiji – stanje i pravna regulativa
- 7.2 Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti
 - Svojina nad javnim komunalnim preduzećima i njihovom imovinom
 - Pravna struktura javnih komunalnih preduzeća
 - Obim delatnosti javnih komunalnih preduzeća
- 7.3. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti
 - Regionalizacija i međuopštinska saradnja
 - Upravljanje poslovanjem javnih komunalnih preduzeća
- 7.4. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti
 - Kako poboljšati finansijske i poslovne rezultate?
 - Naknade komunalnih usluga
 - Nosioци politike cena javnih komunalnih preduzeća
- 7.5. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti
 - Finansiranje kapitalnih investicija
 - Učešće privatnog sektora u organizovanju i finansiranju usluga koje pruža opština
- 7.6 Karakteristike komunalne delatnosti
 - Organizaciono-tehnički aspekt
 - Planiranje razvoja komunalnih službi
 - Karakteristike komunalne delatnosti sa aspekta njenog finansiranja

Treći deo:

7.7 Klasifikacija komunalnih delatnosti

- Zajednička komunalna potrošnja - Uređenje ulica i trgova

7.8. Klasifikacija komunalnih delatnosti

- Gradsko zelenilo

7.9. Klasifikacija komunalnih delatnosti

- Gradska čistoća

- Ostale službe zajedničke komunalne potrošnje

7.10. Individualna komunalna potrošnja

- Gradski vodovod i kanalizacija

7.11. Individualna komunalna potrošnja

- Snabdevanje električnom energijom i javna rasveta

- Snabdevanje gasom

7.12. Individualna komunalna potrošnja

- Gradska služba grejanja

- Javni gradski saobraćaj

7.13 Osnovni problemi dosadašnjeg komunalnog razvoja – rezime

7.14 Osnove savremenog upravljanja komunalnim delatnostima

8. UPRAVLJANJE STAMBENIM SEKTOROM

8.1 Stambena politika u Srbiji – kraći istorijski osvrt

8.2 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope

8.3 Institucionalne pretpostavke sprovođenja stambene politike

8.4 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope

- Pravna regulativa

- Makroekonomske implikacije

8.5 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope

- Modaliteti finansiranja socijalnog stanovanja

8.6 Praksa socijalnog stanovanja u zemljama Evrope

8.7 Socijalno stanovanje u zemljama u tranziciji

8.8 Socijalno stanovanje u stambenoj politici Srbije

8.9 Novi pravci u oblasti socijalnog stanovanja

8.10. Rezime dosadašnjih iskustava u stambenoj politici Srbije

- 8.11 Lokalna stambena politika
- 8.12 Elementi stambene politike
- 8.13 Implementacija stambene politike
- 8.14 Stan kao potrošno dobro – tipovi stanovanja, stan i elementi stana
- 8.15 Eksploatacija i izgradnja stanova
- 8.16 Održavanje stambenih zgrada
- 8.17 Upravljanje stambenim fondom

9. PRAVCI DALJEG RAZVOJA MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 9.1 Mogući pravci reforme u upravljanju lokalnim javnim ustanovama i preduzećima – reforma lokalnih vlasti
- 9.2 Razmatranje i ocena koncepta finansiranja lokalnih zajednica u Srbiji
- 9.3 Dosadašnje promene u upravljanju građevinskim zemljištem i mogući pravci reforme naknade za uređivanje građevinskog zemljišta
- 9.4 Dosadašnje promene i njihov uticaj na dalji razvoj komunalne delatnosti
- 9.5 Stambena politika u svetlu savremenih tendencija i pravaca u Srbiji i zemljama Evrope

Za polaganje ispita od aprilskog ispitnog roka 2020. godine, iz trećeg dela traže se samo pitanja, koja su OZNAČENA ZELENOM BOJOM.

Tako je ispitno gradivo iz ovog premeta smanjeno za oko 20%.

Studentima koji još nisu položili prvi ili drugi deo gradiva, omogućeno je parcijalno polaganje ispita – polaganje kolokvijuma na dan ispita – prema obaveštenju na sajtu predmeta.

13.05.2020. godine

Predmetni nastavnici